

[Tastesen.]

mæssige brugere til mindst det dobbelte på nuværende tidspunkt. Der var også den mangel ved undersøgelsen, at de universitetsstuderende ikke var med; hertil kommer så tallet på dem, som havde meldt sig ud af samfundet på det nævnte tidspunkt. Hvor stor denne gruppe er, er det vanskeligt at vurdere, for gruppen er ikke ført i mandtal, men tallet ca. 500 personer, der hverken passer arbejde eller uddannelse, er nok ikke helt ved siden af; måske er der mange flere. Denne sidste gruppe er ikke medregnet i rapportens statistik, men vi må se i øjnene, at denne gruppe, der med rette kan betegnes som stofmisbrugere, vil blive øget betydeligt. De svage, som mister selvkontrollen og kontrollen med deres forbrug, vil havne i denne gruppe.

I vor stillingtagen til problemet må vi klart skelne mellem stofbrugere og stofmisbrugere, men alligevel er der en sammenhæng mellem de to grupper: hvis gruppen af stofbrugere er stigende, vil der også komme en stigning i gruppen af stofmisbrugere. Vi ved fra arbejdsgruppens rapport, at de fleste, som har prøvet at ryge hash, kun har gjort det enkelte gange og vel mest af nysgerrighed, men der er nogle, som føler behag ved at ryge hash, og det er oven i købet en betydelig gruppe, som forener hashrygning med en ny antimaterialistisk livsstil, og jeg synes, det skal siges klart her i folketinget: det er ungdommens ret og pligt at kritisere mangler og fejl ved det nuværende samfund, det er også ungdommens ret at vælge andre former for livsførelse af måske mere kollektiv karakter, hvis man tror på, at man herigennem kan opnå en større grad af menneskelig lykke. Men jeg har svært ved at forstå, at de euforiserende stoffer skulle være en nødvendig bestanddel af denne ny livsstil.

Nogle mennesker har det synspunkt, at man skal legalisere hash, for så vil risikoen for et stigende forbrug af de hårde stoffer formindskes. Jeg tror ikke på, at det synspunkt kan holde, og jeg skal gerne motivere hvorfor. Blandt de ca. 3.500, der ifølge rapporten var regelmæssige brugere af hash, havde de 95 pct. tillige været i kontakt med ét eller flere andre stoffer; heraf kan udledes, at netop denne gruppe i særlig grad må anses for truet. Jeg tror ikke på,

at vi kan opnå nogen sikker garanti for, at hash ikke fører til misbrug af andre stoffer, og dette måtte dog være en første betingelse. Tværtimod vil en frigivelse føre til et øget forbrug af hash og dermed en betydelig øget risiko for overgang til de stærkt vanedannende stoffer.

Endelig er det jo en konstateret kendsgerning, at hash på nogle af brugerne kan have en negativ virkning, det kan føre til angstfølelse, ligegyldighed over for undervisning eller arbejdsplads, og for nogle vedkommende kan det fremkalde psykiske lidelser, som kræver langvarig hospitalbehandling.

Hvis vi accepterer hash, skal vi altså leve med disse problemer. Man henviser til, at nogle af disse forhold også kan opstå ved alkoholmisbrug, og det er rigtigt, men det er dog ikke almindeligt, at skolebørn eller unge mennesker under 18 år er regelmæssige brugere af alkohol. Jeg bemærkede under fjernsynsdebatten i aftes, at det synspunkt blev fremhævet, at hash for de unge, for børnene i pubertetsalderen, kunne være et problem, fordi der hos dem vil opstå karakterforandringer og tankeforstyrrelser. Synspunktet blev fremført af hr. Anders Groth, og det blev bekræftet af hr. Mogens Nimb og af hr. Jørgen Jepsen. Det gør indtryk på mig, at eksperterne siger, at den gruppe, der i særlig grad vil blive ramt ved en frigivelse af hash, sådan som forholdet er nu, er børnene. Altså, hvis vi legaliserer hash, skal vi gøre os klart, at vi accepterer en uskik, der for ungdommens vedkommende kan betyde ødelagte menneskeskæbner, selv om en frigivelse måske kan være til glæde for nogle.

Vi vil også bringe vort land i den situation, at vi skal opsiges opiumskonventionen. Det var måske til at bære, men virkningen kunne blive uhyggelig for Danmark, hvis vi som eneste land i Europa blev en fristat for hash. Det ville sikkert i høj grad interessere den internationale narkotikahandel at dyrke det europæiske marked fra Danmark.

Vi ser, at repræsentanter for ungdomskulturen i frihedens navn vil gøre hash til et lovligt forbrugsgode, og vi i socialdemokratiet fulgte gerne denne opfordring, men vi er stadig væk usikre i vort standpunkt på grund af de negative virkninger, som